

HuppelDePup

Mededelingenblad van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Jaargang 4 Nummer 2 April 1997

In dit 'militaire'-nummer :

- Maar liefst 2 pagina's Genealogisch Voorstellen
- Nieuws van de 'Groninger Archieven'
- Van de bestuurs-tafel (B+B)
- Het Afdelings-programma tm einde 1997
- Stamreeks Bilars
- Bezoek Naarden
- Samenvatting lezing Kisman
- Onbekende bron: Militaire bronnen
- Boeken-rubriek
- De nieuwe rubriek: 'Kinn'n wie joe help'n?'
- Veel tips
- Ver van huis
- Vragen en antwoorden
- en nog veel meer

ISSN-nummer: 1380-7277

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt doorgaans 3 keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de NGV. Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezins-lidmaatschap (à f 12,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke leden-administratie: NGV Postbus 976 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelings-secretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van f 15,00 op girorekening 5563062 ten name van: N.G.V. afdeling Groningen en Noord-Drenthe te Den Ham ovr: Abonnement HuppelDePup. Opzeggen van losse abonnementen: schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten f 6,00. De jaargangen 1994 (+ index), 1995 (+index) en 1996 kosten f 15,00 per jaargang, als complete set f 37,50. Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers / jaargangen. Tevens worden ze (met korting) aangeboden tijdens de afdelingsbijeenkomsten.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteurs-exemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Redactie HuppelDePup

- J.W.H. van Campen te Roden (Drenthe)
- H.J. E. Hartog te Groningen
- C.M.W. Hessels te Noordhorn
- M.J. IJzerman te Den Ham
- J.B. Kranenborg te Groningen
- E.F. van der Laan te Leens
- A. Veldhuis te Veenwouden (Friesland)

Algemeen redactie-adres

H.J.E. Hartog, Snelliusstraat 28,
9727 JN Groningen

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer vóór eind juni 1997 toesturen aan het hiervoren genoemde redactie-adres.

Enige spelregels:

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen en/of Noord-Drenthe.
- Bij voorkeur insturen op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt / ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel. Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDepup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De afdelings-secretaris, C.M.W. Hessels tel.: 0594 - 50 22 05, zal u graag alle benodigde informatie verstrekken. Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Contactdienst (CALs)

Dhr. S.J. Smid, Dorpsstraat 9, 9462 PJ te Gasselte.

Afdelings-bibliotheek

Lopende Diep ZZ 8 te Groningen, tussen de Oude Kijk in 't Jatstraat en de Oude Boteringestraat. Tel. 050 - 313 00 52. Open op werkdagen, tijdens kantoortijden. Graag van te voren even een telefoontje.

Bij de voorplaat

Groningen, de Groote Markt met Martini-toren en Raad- en Wijnhuis, naar C. Pronk, 1734.

Onze westerburen hebben, naast vele andere wijsheden, een gezegde dat voor de genealoog erg toepasselijk is: "De tiid hál dt gjin skoft", oftewel (vrij vertaald) "de tijd staat niet stil". Het heden is ras weer verleden en ook het winterseizoen is al weer voorbij.

Maar daar moet de stamboomonderzoeker het dan ook van hebben en hoe verder verleden, hoe beter. In dit nummer zijn we er weer in geslaagd een rode draad voor u te vinden om de personen uit dat verleden wat meer aan te kleden: Militairen.

De archieven bevatten hierover, helaas alleen over mannen dus (hoera, wij vrouwen hoefden niet) een schat aan gegevens. De onbekende bron gaat hierover, er is een uitgebreide samenvatting van de lezing van de heer Kisman over dit onderwerp en een artikeltje over een strijder onder Napoleon.

Verder besteden we aandacht aan het nieuwe archief en zijn er de vaste rubrieken. Wij wensen u weer veel leesplezier.

Begeleiding (beginnende) genealogen

Met behulp van de vorig jaar gehouden enquête hebben we geïnterviewd hoeveel beginnende genealogen hulp wilden, met de bedoeling een beginnersavond te houden. Er bleken 'slechts' zes mensen hulp nodig te hebben en allen op verschillend niveau. Daarom heeft het bestuur besloten de hulp individueel (indien wenselijk) en/of telefonisch te houden. Alle "beginners" zijn hiervan op de hoogte gesteld. Zie hiervoor ook de nieuwe rubriek, genaamd "Kinn'n wie joe help'n?".

Nieuws van de Groninger Archieven

Samenvatting uit Nieuwsbrief RAG nr. 28 (laatste nummer) van het artikel van A. Beuse: Receptie en studiezaal in Cascade -het gezicht van twee archieven

Vanaf 3 juni 1997 presenteren Gemeente- en Rijksarchief zich als één dienst aan de bezoekers. Wat betekent dat voor u als bezoeker van de Groninger Archieven?

Bij binnenkomst moet u zich laten registreren als bezoeker. Dit gebeurt op dezelfde manier als tot nu toe gebruikelijk bij het Rijksarchief. Nieuw is de regeling, dat bezoekers zich bij hun eerste inschrijving, dus éénmalig, zullen moeten legitimeren.

In de studiezaal komt één informatiebalie waarachter tenminste drie ambtenaren zitten om u te helpen: één voor familieonderzoek, één voor kaarten en foto's, en één voor stads- en streekgeschiedenis. Dezelfde driedeling vindt u ook terug in de inrichting van de studiezaal, waar per sector de vergelijkbare bestanden van

Gemeente- en Rijksarchief bij elkaar zullen worden geplaatst.

Verder komen de genealogieën terug in de studiezaal. Een beveiligingssysteem, zoals dat ook in winkels en bibliotheken wordt gebruikt, moet voorkomen dat iemand één van deze boeken mee naar buiten neemt.

In beginsel kan een onbeperkt aantal stukken worden aangevraagd, maar slechts een beperkt aantal kan tegelijk worden geraadpleegd. De overige stukken blijven achter de balie klaarliggen en worden ter inzage gegeven zodra de eersten zijn teruggebracht. Ook op dinsdagavond en zaterdagochtend kunnen stukken worden aangevraagd. Reservering betekent echter dat al het gewenste materiaal al achter de balie klaar ligt wanneer u komt.

Materiaal in zelfbediening mag door bezoekers worden gekopieerd. Wanneer andere stukken gekopieerd mogen worden, zal dat gebeuren door medewerkers van de Groninger Archieven. Deze kopieën kunt u vervolgens bij de receptiebalie afhalen en betalen.

Groninger Archieven

bezoekadres: Cascadeplein 4

postadres: Postbus 30040, 9700 RM Groningen

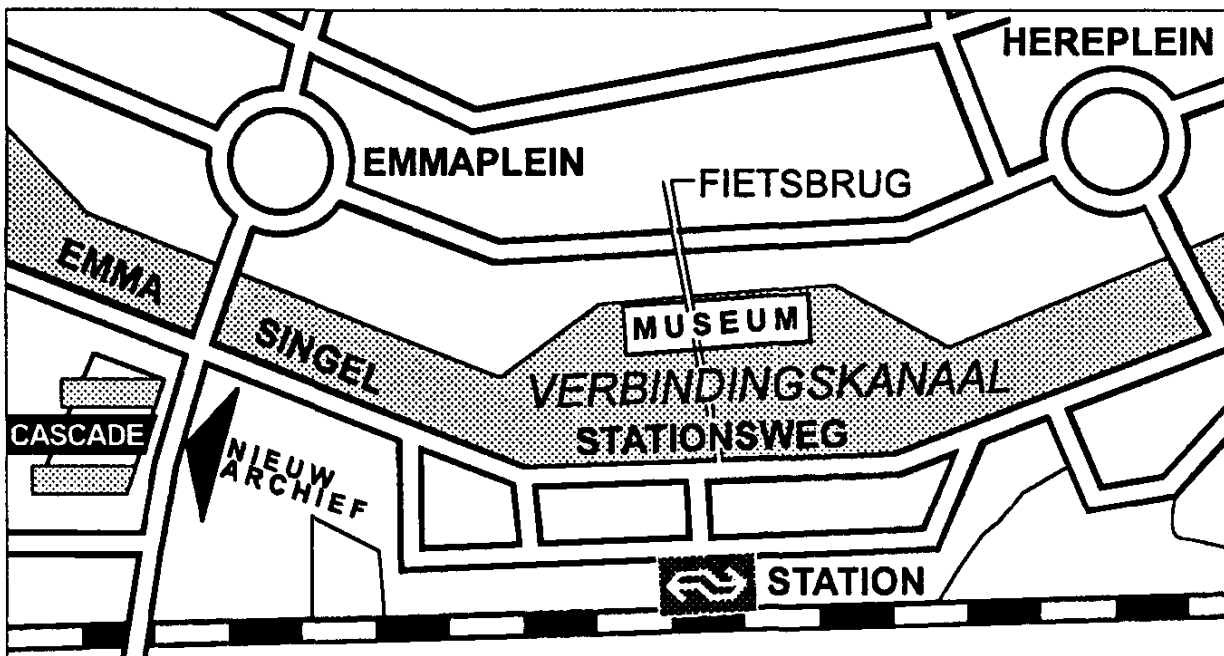
telefoon: 050 -599 20 00, fax: 050 -599 20 50

e-mail: gronarch@castel.nl

openingstijden:

september t/m juni: dinsdag 9.00-21.00 uur, woensdag t/m vrijdag 9.00-17.00 uur, zaterdag 9.00-13.00 uur;

juli en augustus: dinsdag t/m vrijdag 9.00-17.00 uur.

Oude HuppelDePup's

Heeft u de jaargangen van HuppelDePup niet compleet of wilt u ze aan iemand cadeau geven? Alle nummers zijn weer te koop!

Voor bestellingen en/of abonnementen: zie de binnenkant van de omslag.

B. (Bert) L. Buiring, lidnummer 124704.

Hij is 39 jaar, woonachtig in Veendam. Is fotograaf van beroep. Sinds 1985 bezig met genealogie, doch in 1996 lid geworden van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Behalve lid van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe is hij lid van de HCC. Hij verricht voorouderonderzoek naar de familienamen Buiring, Buring, Boering, Buringa, van der Graaf, Datema en Postema. Deze families komen voor in de provincies Groningen en Drenthe.

Zijn overige hobby's zijn: postzegels verzamelen, computeren en magic.

M. (Magda) Kamminga, lidnummer 124977.

Zij is 34 jaar, gemeente-ambtenaar en woont in Maartensdijk. Zij doet ongeveer 5 jaar aan genealogie en werd vorig jaar lid van de NGV. Zij verricht onderzoek naar haar voorouders. Met name de familie Dijksterhuis, afkomstig uit de plaatsen Uithuizermeeden, Uithuizen, Roodeschool en Oostereind. Zij verzamelt niet alleen namen en data, maar ook gegevens over hoe zij leefden. Zij verdiept zich hiervoor in de streekhistorie. Andere hobby's: hardlopen, computeren, zeilen en fotografie.

A. Klont, lidnummer 124911.

Hij is 58 jaar, leraar en woont in Beetsterzwaag. Genealogie beoefent hij sedert 1970, maar heeft hiervoor weinig tijd beschikbaar. Hij doet onderzoek naar de familie Klont uit de plaatsen Baflo en Eenrum. In dit verband verdiept hij zich ook in de streekhistorie.

S. (Stoffer) Rustebiel, lidnummer 124912.

Hij is 42 jaar, machinist, woonachtig te Wildervank. Is in 1996 lid geworden van de NGV. Zijn onderzoek richt zich sinds 1991 op de familienamen Rustebiel, Rustebijl (vaderskant, parenteel: tussen 1680-1800: Eltjes, Emes, Entes en Hayes; na 1800: Zuiderhoek, Hoving, Oorburg, Steenhuis, Staal, de Vries en Meijer), Nieland (moederskant), Visser en Sagel (schoonouders). Genoemde families komen voor ongeveer 90 % uit Oost-Groningen, met name uit Meeden, Veendam, Winschoten, Westerlee, Pekela's, Slochteren, Bellingwolde en Muntendam. Overige hobby's: knutselen, computeren, voetballen.

S. Jager, lidnummer 124778.

Hij is 62 jaar en met de VUT. Woonachtig in Groningen. Sedert 1994 verricht hij voorouderonderzoek en is vorig jaar lid van de NGV geworden. Is bezig met de genealogie Jager, voornamelijk in de provincie Groningen.

W. (Wil) H. Schweertman-Huisman, lidnummer 124913.

Zij is 53 jaar en woont in Winschoten. Sedert 1972 verricht zij voorouderonderzoek naar de familienamen Nuninga, Kuiper, Meeter, Huisman en Schweertman. Deze familienamen komen voor in de plaatsen Finsterwolde, Winschoten en Oude Pekela. Is in 1996 lid van de NGV geworden.

Andere hobby's: lezen, postzegels verzamelen en tuinieren.

J. (Jur) Kraai (Lzn), lidnummer 124779.

Hij is 83 jaar, gewezen KNIL onderofficier en oud correspondent van het GAK. Hij woont in Groningen, is NGV-lid en vriend van het CBG. Doet genealogisch onderzoek naar de familienamen Krayenbuhl, Kray en Kraai, afkomstig uit Diesbach, Groningen en Sappemeer. Hobby's: kalligrafie, grafologie en paliografie.

F. (Frouke) Barkhuis, lidnummer 119727 en**H. Barkhuis-Bolt, lidnummer 118423.**

De eerste is geboren en getogen in Helpman en is nu 58 jaar, woont in Appingedam en heeft een dochter. Haar moeder H. Barkhuis-Bolt is 86 jaar en weduwe van Jan Barkhuis en woont sinds 1930 in Groningen. Vanaf 1990 doet zij samen met haar moeder naspeuringen naar de families Van den Berg uit Uithuizen en Bolt uit Garnerwolde. Beide dames zijn trouwe bezoeksters van onze afdelingsbijeenkomsten en verrichten regelmatig werk voor de knipseldienst.

Zij heeft verder geen speciale hobby's, maar wel brede belangstelling voor vele zaken. Haar moeder heeft twee grote hobby's: tuinieren en postzegels verzamelen (Nederland en Europazegels).

T. (Theo) Heitling, lidnummer 124776.

Hij is 70 jaar, geboren in Zutphen en is sinds 32 jaar in Eelde woonachtig. Hij is gepensioneerd medewerker bij een uitgeverij van schoolboeken. Samen met zijn vrouw, L. Heitling-Steemers, is hij op zoek naar genealogieën van de families Caarls en Bramlage. Hij heeft drie (getrouwde) kinderen en zeven kleinkinderen. Hobby's: lezen, knutselen en puzzelen (vooral cryptogrammen).

J. (Joop) Boelens, lidnummer 124798.

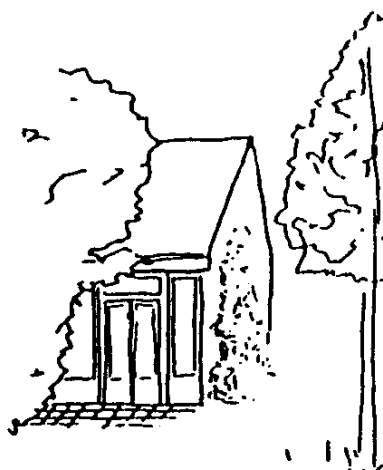
Hij is 42 jaar en woonachtig in Vught. Hij is leraar Frans in Den Bosch, zijn geboortestad. Sinds 1989 is hij bezig met de genealogie Boelens, een uitgebreide katholieke familie in Brabant, die oorspronkelijk uit Groningen komt. Zij noemden zich in vroeger tijden ook Halsema, Feddema en Ima. Kreeg bij zijn onderzoek veel hulp van Otto Nienhuis, specialist in RK-Groninger boerenfamilies. Ook leuke contacten gekregen met Jos Timmer (Nijmegen; zie HuppelDePup nr. 3), afstammeling van de Ima-tak, Juus Halsema (Leusden) en Fred Boelens (Groningen), afstammeling van een andere Boelens-tak, die zich in de 17e eeuw aan zijn tak voegt. Er ontwikkelt zich een leuke samenwerking tussen hen.

ADVERTENTIE

Te huur:

**Luxe vakantiewoning te Een.
Gunstig gelegen tussen de archieven
van Assen, Groningen en Leeuwarden.
Vanaf f 250,- per week.**

**Fam. J. Hofman,
☎ 0594 - 503 926 (niet op zondag)**

**Afdelingsprogramma:
Rest van 1997**

---

door Joop van Campen

Woensdag 14 mei 1997.

Plaats: *C.J.M.V. gebouw, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Let op ! De parkeerplaats op de Ossenmarkt is in 1997 (gedeeltelijk) gesloten in verband met de bouw van een ondergrondse parkeergarage. Als u met de auto komt, moet u wat meer tijd nemen om een geschikte parkeergelegenheid te vinden.

Thema: *Erf- en Versterfrecht in Stad en Lande.*

Spreker: Mw. B.S. Hempenius-Van Dijk uit Bedum.

Het onderwerp is het erfrecht, zoals dat vóór 1811 in de provincie Stad en Lande gold. Daarbij zal zowel aan het testamentaire erfrecht als het erfrecht bij versterf aandacht worden geschonken.

Noteert u alvast in uw agenda, nadere informatie volgt in het volgende nummer van HuppelDePup:

Dinsdag 16 september 1997.

Plaats: *C.J.M.V. gebouw, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Thema: *Wat betaalden onze voorouders aan belasting.*

Spreekster: Mw. H.M. Aben-Nederpeld.

Maandag 13 oktober 1997.

Plaats: *C.J.M.V. gebouw, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Let op het eerder vermelde parkeerprobleem!

Thema: *Gemeente-archief bronnen in de 19^e eeuw.*

Spreker: Dhr. Ir. R.A.J. Dix.

Woensdag 12 november 1997.

Plaats: *Congrescentrum Het Tehuis, Lutkenieuwstraat 13 te Groningen.*
(bij A-Kerkhof NZ, parkeerplaats Westerhaven).

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Thema: *De computer in dienst van de genealogie.*

Spreker: Dhr. F.M.P. Goedemondt.

Donderdag 11 december 1997.

Plaats: *Congrescentrum Het Tehuis, Lutkenieuwstraat 13 te Groningen.*
(bij A-Kerkhof NZ, parkeerplaats Westerhaven).

Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Thema: *Inleiding in de Heraldiek (met kleurendia's).*

Spreker: Dhr. P. Bultsma.

Agenda

- 3 mei 1997   Excursie NGV afd. Friesland naar Veenklooster. Aank. 13.15 (Eigen vervoer).
- 17 mei 1997   NGV-Drenthe: Demonstratie van diverse genealogische computerprogramma's. Zalencentrum 'De Linde' te Beilen. Aanvang: 13.30 uur.
- 19 juni 1997   Studiedag over het gevangeniswezen, getiteld 'Achter de tralies'. Rijks-archief Noord-Brabant. Inl. 073-6818507 of 6818508.
- 6 aug 1997   NGV-Drenthe. Nog in te vullen activiteit in Ruinen.
- 2 okt 1997   Het Verenigingscentrum Naarden (Adriaan Dortmansplein 3A, Naarden) is de gehele dag (v.a. 11 uur) geopend.

Coördinatie knipseldienst

Zoals u bekend zal zijn, trad Dhr. F. Renssen in mei 1996 af als bestuurslid van onze afdeling. Wel bleef hij op verdienstelijke wijze functioneren als afdelings coördinator van de knipseldienst. Deze taak heeft hij op 1 maart 1997 neergelegd en overgedragen aan ons bestuurslid Joop van Campen.

Het bestuur wil Frans nogmaals bedanken voor zijn inzet en het vele werk wat hij de afgelopen jaren voor de knipseldienst heeft verricht.

Om de continuïteit van de knipseldienst te waarborgen, zal Joop van Campen contact opnemen met de leden, die af en toe dan wel regelmatig werkzaamheden verrichten ten behoeve van de knipseldienst met het doel tot hernieuwde afspraken te komen.

Missers

Correcties op de rubriek nieuwe boeken in onze afdelingsbibliotheek en de kwartierstaat Bakker in HuppelDePup 1997 nr. 1

Dubbelparenteel Timmer-van Duinen en Klapper-de Groot moet zijn: Timmer-van Duinen en Klaver-de Groot, samengesteld door Jos G.M. Timmer.

In de kwartierstaat Bakker moet bij de volgende kwartierstaat-nummers gelezen worden:

Nr. 28 Ame (Munting) i.p.v. Anne

Nr. 54 plaats is Örlinghausen (Oerlinghausen) i.p.v. Irlinghausen

Onze excuses !

Wanneer ik weer een bijdrage schrijf voor deze rubriek vraag ik mij wel eens af of dat ook wel gelezen wordt. Dat dit het geval is, bleek mij onlangs. Al eerder maakte ik in deze rubriek melding van het rapport van de evaluatiecommissie van de Nota Groeiende Dienstbaarheid. Ten behoeve van de Gecombineerde Vergadering van 25 januari jl. had het HB-lid dhr. Goorman een samenvatting gemaakt van de tot dan toe ontvangen reacties. Hij citeert daarin met instemming hetgeen ik in het vorige nummer van HuppelDePup schreef over de kritiek op het verslag (zie HuppelDePup jrg. 4 nr. 1, blz. 7 laatste alinea). Ik was aangenaam verrast. Ik weet dat alle HB-leden alle afdelingsbladen krijgen maar het lijkt mij ondoenlijk om die allemaal te lezen. Nu blijft alleen nog de vraag of het toeval was dat men op mijn stukje stuitte of dat men het bewust gelezen heeft. Het zou mij eerlijk gezegd niet verbazen als het laatste het geval was en dan vindt men mijn schrijfsels kennelijk belangrijk genoeg om ze te lezen en dat had ik niet verwacht. Mijn bijdrage is in de eerste plaats bedoeld voor de leden van onze afdeling, opdat u regelmatig op de hoogte bent van hetgeen ik als uw afgevaardigde te berde breng. Wanneer ik dat eenmaal per jaar op onze afdelingsledenvergadering zou doen, dan zijn veel onderwerpen oudbakken. Overigens bleek op onze onlangs gehouden afdelingsledenvergadering dat ook in onze afdeling mijn stukjes gelezen en gewaardeerd worden. Dat geeft mij weer voldoende inspiratie om u op de hoogte te blijven houden.

Terugkomend op de Gecombineerde Vergadering, uiteraard was het verslag van de evaluatiecommissie daar weer een 'hot item'. Ik zal u niet vermoeien met alle opmerkingen (die ik overigens geeneens meer kan herinneren), maar toegezegd is door het HB dat de niet omstreden punten die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden, overgenomen worden. Voor de langere termijn zaken en de omstreden punten zal op de komende Algemene Vergadering (AV) van 26 april a.s. door de AV een commissie ingesteld worden die deze punten nog eens moet bekijken en die een beleidsplan dan wel -nota moet opstellen. Ik heb mij aangemeld voor deze commissie o.a. omdat ik vind dat er in het evaluatierapport toch diverse goede dingen staan en die overboord zetten zou neerkomen op het kind weggooien met het badwater. Bovendien meen ik door zitting te nemen in die commissie een bijdrage te kunnen leveren aan de toekomst van de NGV. Als bestuurslid en afgevaardigde wil ik mijn verantwoordelijkheden niet uit de weg gaan. Dat is ook de reden dat ik uw voordracht van mij voor het HB heb geaccepteerd. Mocht ik verkozen worden dan zult u moeten omzien naar een andere afgevaardigde en zal ik met spijt afscheid van u nemen in deze rubriek.

Een ander punt wat op de komende AV besproken zal worden is de status van leden van de (functionele) afd. Familieorganisaties (FO). Dit zijn meestal familieverenigingen of -stichtingen die dan geregistreerd worden als buitengewoon lid. Het probleem is nu dat deze buitengewone leden geen bijkomend lidmaatschap kunnen nemen van een regionale afdelingen waaraan wel behoefte bestaat. Sommige families zijn sterk streekgebonden en men wil dan kennis nemen van en

deelnemen aan de activiteiten van regionale afdelingen en het periodiek van die afdeling ontvangen. Het HB wil nu aan dit probleem tegemoet komen door per familieorganisatie een aantal personen het recht te geven deel te nemen aan activiteiten en bestuurlijke werkzaamheden van afdelingen. Dit komt niet geheel tegemoet aan de wensen van de afd. FO. Daar zou men eigenlijk het liefst familieorganisaties dezelfde rechten willen geven als gewone leden. Probleem daarbij is dat de statuten bij de buitengewone leden geen onderscheid maken tussen familieorganisaties en bibliotheken, archieven e.d. Er zou dus een statutenwijziging nodig zijn om de afd. FO volledig tegemoet te komen. Tijdens de afdelingsledenvergadering van de afd. FO die ik bijwoonde, werd hier ook over gesproken maar het probleem kwam daar ook niet tot een oplossing. Ik vraag mij overigens wel af waarom men bij de laatste statutenherziening van 1993 buitengewone leden uitgesloten heeft van een bijkomend lidmaatschap. Zou het wellicht handig zijn om een speciaal abonnement op Gens Nostra in te voeren voor bibliotheken en archieven? Waarom maken we familieorganisaties niet gewoon lid van de NGV en delen we ze automatisch in bij de afd. FO? Als ze informatie van en over een bepaalde regionale afdeling willen nemen ze een bijkomend lidmaatschap. Als leden van een familieorganisatie bestuurslid van een afdeling willen worden moeten ze wel individueel lid zijn van de NGV. Bestuursleden die geen lid zijn van de NGV vind ik een tamelijk vreemde constructie. Het HB komt voor de komende AV nog met een definitief voorstel voor aanpassing van het huishoudelijk reglement. Voorzover ik het kan bezien, heb ik het vermoeden dat het HB en de afd. FO niet tot overeenstemming komen.

Wellicht is het beter de zaak terug te nemen en door een commissie (wellicht de door de AV in te stellen commissie) te laten bekijken. Deze moet dan vrij zijn om met een oplossing te komen die (zo veel mogelijk) aan alle wensen tegemoet komt, ook als dat aanpassing van de statuten betekent. Ook statuten zijn niet voor de eeuwigheid, maar je moet ze ook niet lichtvaardig wijzigen. Ik hoop u de volgende HuppelDePup verslag te doen van het verloop van de hierboven genoemde zaken, eventueel als uw ex-afgevaardigde.

Marten Aedsges tweede vrouw

door Teake Hoekema, Zuidhorn

In de uitgave "Het 'Schrijf-boek' van Marten Aedsges (1742-1806) landbouwer te Zuurdijk" (Groningen 1988) kan op pag. XXXVIII van de tweede vrouw van Marten Ae(d)sges, Geertje Jans Houwinga (overl. 17 jan. 1792), met behulp van de geboortelepel de geboortedatum worden opgegeven. De lepel draagt het opschrift "Geertje Jannes is Geboren den 7 Janua 1758" en heeft dan ook als jaarletter een F. Haar ouders waren Jan Harms Houwinga en Gepke Hansen; deze ouders zijn vernoemd in de beide kinderen die zij bij Marten Aedsges had. De lepel is merkwaardigerwijs niet bij het nageslacht van Marten Aedsges gebleven, maar hoogstwaarschijnlijk bij zijn oudere zuster Jeltje (1740-1816) beland, op dat ogenblik reeds weduwe van bakker Hyltje Johannes Boonstra (overl. ca. 1788) (zie F. Feitsma's zeer belangrijke bijdrage over de Teenstra's in "Genealogysk Jierboekje" 1988, p. 65). O.a. via haar nazaat en mijn grootmoeder aan moeders zijde Hadewij Easges Boonstra is de lepel tenslotte in mijn bezit gekomen.

Onbekende bron: Militaire bronnen

---

door Antonia Veldhuis en Henk Hartog

De onbekende bron is deze keer weer voor iedereen, want militairen zijn er in ieders familie. Zelfs bij vrijloting of afkeuring komen ze in de archieven voor. Uit de lezing van de heer Kisman bleek dat op dit gebied enorm veel te vinden is, het merendeel op het Algemeen Rijksarchief of het Centraal Bureau voor Genealogie in den Haag. Wij zijn voor u in de provinciale archieven gedoken en ook hier is nog wel het nodige te vinden. Aangezien het leger alleen voor mannen was, betreft het alleen die bevolkingsgroep. Maar wel ruim 180 jaar dienstplicht en daarvoor een paar eeuwen vrijwilligersleger. De periode leger valt uiteen in twee gedeeltes: voor 1811 het vrijwilligersleger, erna de dienstplicht.

Periode voor 1795.

Veel bronnen, die in deze periode specifiek op militairen betrekking hebben, zijn er in de Groninger archieven niet te vinden.

Wel bevinden zich op zowel het Rijks- als het Gemeentearchief te Groningen (RAG resp. GAG) de zg. Staten van Oorlog. Hierin worden de uitgaven per provincie voor het onderhouden van het Staatse Leger van alle zeven provincies van de Verenigde Nederlanden en enkele bijzondere uitgaven verantwoord. Van de provincie van Stadt en Lande kan men hierin o.a. de namen van de bevelhebbers van de compagnieën te paard (ruiterij) en die van de compagnieën te voet (voetvolk) aantreffen. De Staten van Oorlog zijn te vinden in het RAG, toegang 1 (Staten Archief), inv.nrs. 1229-1239 en 1636-1801 en in het GAG, toegang 275 (secretarie-archief na de reductie), inv.nr. 305 (diverse jaren). Er zijn Staten van Oorlog bewaard gebleven van 1595 tot eind 18e eeuw, echter met hiaten. Op het CBG te Den Haag is een klapper op deze bron aanwezig (Collectie Wakker). Het zal duidelijk zijn, dat hierin vrijwel alleen officieren zijn te vinden. Hetzelfde geldt voor de benoemingen van militairen in RAG, toegang 1, inv.nrs. 739 en 740, het Commissieboek van militaire ambten. Dit is een register van aanstellingen van militairen staande ter repartitie van de provincie, waaraan attachés of verklaringen van aanneming door de Gedeputeerde Staten van Groningen zijn toegevoegd. Beide delen lopen van 1625 tot 1745.

Aanstellingen van militairen zijn ook te vinden in het Resolutieboek van de stad Groningen, echter tussen andere raadsbesluiten door. Tevens vindt men hierin de benoemingen van officieren van de stadsburgerwacht. Een overzicht van officieren en onderofficieren van de stadsburgerwacht in een bepaald jaar is nog het gemakkelijkst te achterhalen via de bijlagen van de stadsrekeningen onder de Uitgaven in het hoofdstuk Wijnen. De burgerwacht mocht nl. bij een aantal gelegenheden haar uitgaven voor drank declareren bij de overheid.

In het artikel van de heer Kisman is al gewezen op Schotse militairen, die in Nederland (en dus ook Groningen) zijn getrouwd. De heer D.F. Kuiken heeft in de Nederlandsche Leeuw van 1994 (pag. 157-182) een artikel gepubliceerd getiteld: 'Van gene zijde van Het Kanaal, huwelijken van Schotten, Engelsen en Ieren in de stad Groningen, 1595-1672'. Het overgrote deel van deze lieden was militair.

Franse tijd (1795-1813).

In 1813 is te Winschoten "het register voor weerbare mannen" opgemaakt. Alfabetisch alle mannen met de vermelding van de geboortedatum, gehuwd/ ongehuwd, het aantal kinderen en het beroep. Het betreft hier helaas alleen het gebied arrondissement Winschoten, van de rest van Groningen zijn geen registers bewaard gebleven (RAG, archief Gewestelijke Besturen (toegang 3), inv.nrs. 1898-1902, arrondissement Winschoten, Garde National (jaar 1813)).

RAG, idem, inv.nr. 905, Lijsten van gepensioneerde officieren en manschappen d.d. 10-11-1810.

Ook het GAG heeft een groot aantal bronnen over militaire zaken in de Franse tijd. Alle bronnen bevinden zich in het oude secretarie-archief van de stad, toegang 275. Genoemd worden hier: Staten bevattende gegevens van de mannelijke inwoners van 18 jaar en ouder ter voorbereiding van de gewapende burgerwacht uit 1804 (inv.nr. 1278/2), Stamboek van het bataillon gewapende burgermagt in Groningen uit 1807 (inv.nr. 1277), Liste alphabetique des conscrits van de commune de Groningue uit 1808 (inv.nr. 1262) en het inschrijfregister en de trekkingslijst voor de Landmilitie uit 1814 (resp. inv.nr. 1319 en 1320).

Vanaf 1813.

- Vanaf 1830 vindt men bij de huwelijksbijlagen (meestal) een bijlage van de Nationale Militie. Naast de vaak al bekende gegevens zoals ouders en geboortedatum staat er het beroep van dat moment en wanneer men ingeloot is.

In bepaalde perioden stond er linksonder een persoonsomschrijving. Meestal geeft dit vrij algemene informatie (blond haar, blauwe ogen, spitse kin, rechte neus), soms worden bijzondere kenmerken genoemd. De lengte staat in sommige periodes in het Frans. Vaak kun je gewoon de Franse maten door Nederlandse vervangen. 1 el, 7 pm, 3 dm, wordt dan 1 meter en 73 cm. Er waren bepaalde redenen voor vrijstelling, b.v. uithoofde van: "het in de dienst overlijden van een broer", "te zijn enige zoon", "broederdienst", "te kleine maat" (kleiner dan 1.58?) of "van lichaamsgebreken" Bij de laatste is het van belang om te noteren ingevolge welk nummer en welke wet die vrijstelling plaatsvond. Het is dan mogelijk na te gaan welke kwaal of gebrek die persoon had. Een voorbeeld: Roelof Beintema is afgekeurd ingevolge art. 301 v.d. wet van 19 augustus 1861. Bij nazoeken levert dat op: gemis van één of beide oogbollen.

Het was ook mogelijk tegen betaling een (plaats)vervanger te stellen. Er werd dan een notariële akte opgemaakt en hierin staan o.a. naam en afkoopsom. Men kon ook gewoon worden vrijgeloot.

- Van de periode 1863 tot 1941 zijn er lotelingenregisters waarin, per gemeente en per jaar, alfabetisch alle mannen staan ingeschreven. Om iemand daarin te vinden moet je (ongeveer) 18 jaar bij de geboortedatum optellen. Naast de gewone (vaak dus al bekende) gegevens staat de begin- en einddatum van de dienstdienst, plaats waar die vervuld werd en het beroep en lengte van de persoon ingeschreven. Ook kan men hier soms vinden dat de loteling tijdens zijn dienstdienst wegens een vergrijp is veroordeeld. U kunt ze vinden onder (het onderdeel) Provinciaal Bestuur en/of (GAG) secretarie-archief (toegang 530/ 10664-10751) voor de Stad Groningen.

Bijzondere gevallen.

RAG, *toegang 58* (archief Schutterijen, 1815-1908). Tot de aardigste delen behoren de inv.nrs. 51 e.v., waarin lijsten met militairen die geacht worden aanspraak te hebben op het "onderscheidingsteeken ingesteld bij Zijner Majesteits besluit van den 12e september 1831, no. 70" (= Metalen Kruis).

RAG, *toegang 60* bevat het kleine archief van de Vrijwillige flankeurscompagnie van Groninger en Franeker studenten (jaren 1830-1831).

RAG, *toegang 147*, archief van de Krijgsraad (1814-1899), eerst van het 8e militaire arrondissement, later van de provincies Groningen en Drenthe.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog zijn bijna vier jaar lang zo'n 1500 Britse militairen van de First Royal Naval Brigade geïnterneerd geweest in Groningen. Op het gemeentearchief zijn 44 deeltjes van het Camp magazine in te zien, dat door het Interneringsdepot Groningen werd uitgegeven. Hierin veel namen van militairen. Meer informatie over deze militairen is ook te vinden in het boek *Gastvrijheid Lodge*, in 1990 uitgegeven ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de Loge *Gastvrijheid* no. 113 van de Orde van Vrijmetselaren.

Het is zeer waarschijnlijk dat wij niet alle bronnen hebben behandeld/gevonden. Er bleek ons dat er veel meer was dan we dachten. Aanvullingen op dit artikel zijn dan ook van harte welkom bij de redactie. Ook suggesties voor nieuwe onderwerpen voor deze rubriek zullen door de redactie worden toegejuigd. Nog mooier zou het zijn indien u zelf een bijdrage voor deze rubriek zou schrijven.

Waarschuwing (vervolg)

In de consumentengids van februari jl. lazen wij het volgende, wat wij u gezien eerdere berichten zeker niet willen onthouden.

Terug van weggeweest

Antiquariaat Boekhandel De Heraut in Rotterdam biedt u voor slechts f 60,- waardevolle stamboomgegevens en een familiewapen. Komt u dat bekend voor? Voorheen waren het (eerst) Louter's Antiquariaat en (daarna) Heraldica die deze koopwaar aanboden. Dat hield op toen de Reclame Code Commissie ongeveer anderhalf jaar geleden de reclame van Heraldica als misleidend bestempelde. Tegen die uitspraak is de uitgever niet in beroep gegaan. Hij is gewoon opnieuw begonnen.

Net als zijn voorgangers, belooft De Heraut de geadresseerde families 'vele genealogische gegevens uit heden en verleden'. Destijds bleek dat mensen een waardeloze lijst kregen toegestuurd van onbekende mensen met de naam van de geadresseerde familie. Aangezien het jaren onderzoek kost om de juiste gegevens bij elkaar te krijgen, vermoeden we dat u ook dit keer niet veel hoeft te verwachten. Het antiquariaat belooft verder een herdruk van het wapen op perkament ('ingelijst een sieraad aan de wand'). We hebben sterk het vermoeden dat het weer gaat om een aangepast wapen van een heel ander geslacht, dat gekopieerd is uit oude Nederlandse wapenboeken. U bent (nogmaals) gewaarschuwd.

Een probleem uit het DTB van Haren

H. Hendriks, Haren

In het DTB van Haren bevindt zich ca. 1792/1793 de volgende toegevoegde (ingeplakte) akte:

Een huwelijksakte van Hindrik Hindriks / en Annegijn Jansens. / Een doodacte van Hindrik Hindriks. / Een doodacte van Annegijn Jansens. / Heeft Procureur Brouwer ook meer zusters / en broers gehad dan Fennegien. / Hoe zijn de Oostervelds verwant / aan Brouwer.

Het overlijden (begraven) van / Annechijn Jansen, echtgenoot van H. Hindriks / is geboekt als de weduwe van Roelf Kappen. / Dit is echt; want den jare 1743 den 14 Julij / vindt men aangeteekend dat zijn getrouwd / Roeleff Kappen van Ruile onder Meppen / en Annechijn Janssens, wed. van Hindrik Hin-/ driks van Haren. / Uit dit tweede huwelijk is in den jare 1745 / Mei een zoon verwekt, genaamd Jan, die / in 1771 den 5. Junij is begraven. / Uit het huwelijk van Hindrik Hindriks / en Annechijn Jansens zijn, na getrouw onderzoek / in het Doop-protocol gebleken te hebben gedaan / twee kinderen geboren: de procureur en zijn zuster / Fennegien.

L. van Oosten

De enige L. van Oosten die ik heb kunnen vinden was Lubertus van Oosten, geboren 1801/1802, overleden 11-9-1878, oud 76 jaar.

L. van Oosten heeft deze akte geschreven omdat er iets moest worden opgehelderd. Een erfeniskwestie? Dreigende stuiting van een huwelijk? Helaas is er geen reden vermeld. Het is mij een raadsel waarom deze akte geplakt is toegevoegd in het DTB-register van de gemeente Haren in ca. 1792/1793.

Deze "akte" verschaft geen duidelijkheid wanneer Hindrik Hindriks en Annegijn Jansens zijn overleden en hoe de Oostervelds verwant zijn aan Brouwer.

Gezien de schrijfstijl en de werkbare leeftijd van L. van Oosten is deze akte waarschijnlijk geschreven tussen 1820 en 1865.

Veronderstelde relaties tussen bovenstaande personen:

I. **Jan Derks**, tr. ca. 1710 **Fennechien Lucas**.

Uit dit huwelijk werden vier kinderen gedoopt te Haren: **Lucas** 13-8-1710, **Annechijn** 7-8-1712 (volgt II.), **Fennechijn** 23-12-1714, **Pietertijn** 26-9-1723.

II. **Annechijn Janssen**, van Haren, ged. 7-8-1712

tr. (1) Haren 13-5-1736 **Hindrik Hindriks**, van Hoogstee onder het caspel Emmelkamp.

Kinderen gedoopt te Haren: **Hindrik** 2-2-1738 en **Fennechijn** 20-12-1739.

Volgens de reconstructie moet Hindrik de "procureur" geweest zijn, omdat uit dit huwelijk maar één zoon is geboren. Waarschijnlijk is zijn tak van de familie uitgestorven.

tr. (2) Haren 14-7-1743 **Roeloff Kappen**, van Ruile onder Meppen.

Kind: Jan (mei 1745, overl. 5-6-1771).

Samenvatting lezing 11 december 1997: Bronnen voor genealogisch onderzoek naar militaire voorouders

door A.K. Kisman (gedeeltelijk bewerkt door Henk Hartog)

1. Leger

a. Staatse leger (tot 1795)

Tot 1795 was het Staatse leger een beroepsleger. Daarna probeerde men eerst het leger aan te vullen met vrijwilligers, vanaf 1806 (Koninkrijk Holland) kwam er een gedeeltelijke conscriptie en vanaf 1810 (inlijving bij Frankrijk) een algehele dienstplicht. De dienstplicht (formeel: opkomstplicht) werd in 1995 afgeschaft.

De oudste stukken zijn vaak lijsten van weerbare mannen voor de burgerwacht en zijn vaak opgemaakt in tijden dat er iets aan de hand was, zoals oorlog en overstromingen (1672, 1743, 1780). Komen voor in Tieler-en Bommelerwaard, Utrecht en kustplaatsen.

In de literatuur kan men over het Staatse leger veel vinden in:

- Het Staatse leger (1588-1795), door Ten Raa en De Bas, 8 dln., met naamlijsten
  - Het leger van de republiek, door Zwitser
- en voor bepaalde onderdelen ook in
- Gens Nostra 1973 over het regiment Glinstra gedurende de Oostenrijkse Successieoorlog (1746-1748) krijgsgevangen gemaakt
  - Jaarboek CBG 1972 over een legerpredikant in de jaren 1793/94 te Vlaanderen (ds. Faassen de Heer)
  - Gens Nostra 1964 over officiersboekjes; deze zijn bekend vanaf 1726, deels CBG, deels RA Gelderland
  - collectie Wakker op het CBG; bevat namen van 30.000 officieren uit de periode 1579-1795
  - collectie Wolters op het CBG; bevat gegevens over ondertrouw van militairen 1648-1795 (adres van de heer Wolters : Brederostraat 3, 3601 SM Maarssen)
  - bevolkingsregisters (of gestichtsregisters) van 1887 tot 1938 in plaatsen met kazernes

Stamboeken tot 1795 zijn schaars; er zijn slechts zo'n 20 stamboeken bewaard gebleven; de commissieboeken bevatten aantekeningen over officieren vanaf de rang van kapitein (1586-1792); de klapper hierop vertoont hiaten, en men kan alleen schriftelijk informatie krijgen (ARA 1.01.21-36). Ook uit rangeerlijsten en conduitestaten is alleen schriftelijke informatie mogelijk bij het ARA.

b. Franse tijd (1795 tot 1813)

Stamboeken 1795-1810 (Bataafse Republiek tot 1806, Hollandsche Armee tot 1810) vertonen veel hiaten (ARA 2.01.16-18 + Supplement 2.01.34-38 + infoblad). Voor de provincie Limburg zijn er al gegevens vanaf 1798 (boek Derix en Gens Nostra 1964)

Gegevens over Nederlandse militairen in Franse dienst (periode 1810-1813) kunnen verkregen worden (mits het regiment bekend is) bij Service Historique de l'Armee de Terre, Chateau de Vincennes, 94304, Vincennes Cedex, France. De heer Koenen te Geldrop doet daar geregeld onderzoek (ook voor derden, men moet dan wel het regiment opgeven).

Op de meeste rijksarchieven kan men informatie vinden over:

- Compagnie de réserve (1805), ter bewaking van overheidsgebouwen, gevangnissen en archieven
- gewapende burgermacht (1811), voorloper van de
- Nationale Garde (1812), bedoeld als thuisleger voor de verdediging van de kustgebieden en de grenzen
- Vaderlandslievende gift (1812/1813). N.a.v. de verliezen in Rusland moesten de gemeenten volledig uitgeruste paarden en cavaleristen leveren
- Garde d'Honneur (1813), bestaande uit jongemannen van 19 tot 30 jaar uit de aanzienlijke families

Voor militairen ingedeeld bij het 126ste regiment infanterie in Rusland in 1812 wordt verwezen naar het boekwerk van C.D.H. Schneider (UB's, KMA Breda).

In 1813 is een aantal Nederlandse militairen in Franse dienst begraven in Mecklenburg. Het CBG beschikt over een lijst met namen.

c. Periode na 1813

De inschrijving van officieren in de periode 1813-1924 kan men vinden in de 'Klapper op de stamboeken van officieren van de landmacht', samengesteld door Hendrikz (ARA 2.13.05-06). Voor onderofficieren en minderen moet het legeronderdeel bekend zijn, bv. via huwelijksbijlagen (RA) of de lotingsregisters (gemeentearchieven en zie ook ARA 2.13.09-11).

Gegevens over militairen na 1924 kunnen worden opgevraagd bij het Bureau Registratie c.a. Ontslagen personeel, Postbus 7000, 6460 NC, Kerkrade.

De grondwet van 1815 verplichtte de gemeenten tot het instellen in de steden van een 'dienstdoende' en ten plattelande van een 'rustende' schutterij. Zij vielen onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. Opgeheven in 1901. (RA en GA)

De sectie Militaire geschiedenis van de Landmachtstaf, Postbus 90520, 2509 LM 's-Gravenhage heeft een serie belangrijke boeken over de landmacht uitgegeven, o.a. 'Vredesgarnizoenen 1715-1795 en 1815-1940' (Ringoir), waaraan de garnizoensplaatsen van de diverse legeronderdelen kunnen worden ontleend. Hierdoor is het mogelijk de woonplaats van een militair na overplaatsing van zijn regiment te achterhalen. (GA, UB)

Over de Koninklijke Militaire Academie (KMA) te Breda zijn van de hand van G. van Steijn twee gedenkboeken (KMA 1828-1903 en KMA 1828-1928) verschenen. Hierin lijsten met namen van officieren, leraren, cadetten. Sedert 1830 is uitgegeven de 'Cadettenalmanak' met naamlijsten (onvolledig).

2. Marine

Over de marine is in de periode tot 1813 in het algemeen weinig te vinden. Van 1572 tot 1795 bestonden de zgn. Admiraliteitscolleges te Amsterdam, Rotterdam, Hoorn, Zeeland en Friesland. Bij een brand in 1844 is veel verloren gegaan. Nog aanwezig zijn enkele monsterrollen, betaalrollen en scheepsjournalen (ARA en RA Zeeland).

Op het ARA kan men uit de periode na 1813 vinden: Scheepsrollen 1813-1913; Stamboeken officieren tot 1850; Stamboeken officieren na 1850; Schepelingen 1814-1906; Mariniers 1814-1888 (ARA 2.12.04 t/m 2.12.05).

De afdeling Maritieme Historie van het Ministerie van Defensie, Postbus 20702, 2500 ES 's-Gravenhage heeft een aantal boekwerken uitgegeven, o.a. 'De opleiding tot marine-officier 1803-1812', 'Adelborstenopleiding 1816-1857', 'Gedenkboek

Adelborstenopleiding 1854-1979'. Daarnaast zijn verschenen het 'Admiralenboek' van L. Eekhout met gegevens over marine-officieren, en 'Bij de Marva' met ca. 700 namen uit de periode 1944-1982.

3. KNIL

Van de officieren bestaan naamklappers op de stamboeken (ARA 2.13.07+08). Van de onderofficieren en minderen bestaan diverse naamklappers (allen ARA):
 -aangenomen in Nederland (Oost-Indië) 1815-1817: klapper op controleboeken
 -idem vanaf 1817 tot ca. 1940: klapper op de zg. suppletiefolio's
 -aangenomen in Oost-Indië 1832-ca. 1940: klapper op het 'Oost-Indische boek'
 -aangenomen in Afrika (voor Oost-Indië) 1835-1872: klapper aanwezig
 -aangenomen in Nederland (West-Indië): klapper op suppletiefolio's
 -aangenomen in West-Indië en Afrika: klapper op het 'West-Indische boek'
 Tevens beschikt het ARA over stamboeken Koloniale Reserve (1890-1908).
 Op het CBG is een collectie akten van overlijden van militairen over de periode 1816-1829 en van staten van nalatenschappen van overleden militairen in hospitaal (1818-1829).

Het Algemeen Werfdepot was van 1814 tot 1909 gevestigd te Harderwijk, daarna te Nijmegen. De stamboeken zijn bewaard gebleven (ARA), maar voor onderzoek moet bekend zijn met welk schip de betrokkene naar Indië is gevaren. Zie hiervoor 'Van Holland naar Indië, transport van koloniale troepen 1815-1909' van M.P. Bossenbroek (CBG, UB).

4. Gendarmerie / Marechaussee / Politietroepen

In een aantal gemeenten werd in de periode 1810-1813 gendarmerie te paard gestationeerd ter bestrijding van bedelarij en landloperij.

Het Wapen der koninklijke marechaussee is in 1814 opgericht om de uitvoering der wetten te verzekeren en te waken over de veiligheid der grenzen; sedert 1909 ook belast met de beveiliging van de leden van het Koninklijk Huis. Meer informatie hierover vindt men in het Marechaussee-museum aan de Weeshuiswal te Buren (geopend mei-september).

Het Korps Politietroepen is in 1919 opgericht en in 1935 ondergebracht bij het Ministerie van Defensie. Meer informatie in het Nederlands Politie museum te Apeldoorn.

5. Militaire tehuizen

Leiden kende vanaf 1817 een invalidentehuis voor oud-militairen. In 1935 werd dit tehuis samengevoegd met 'Bronbeek' te Arnhem (GA Leiden en administratie Bronbeek).

In 1863 werd te Arnhem op het landgoed Bronbeek een 'Koloniaal Militair Invalidentehuis' voor onderofficieren en minderen geopend. De administratie van Bronbeek heeft een (niet complete) verzameling stamboeken, foto's en zakboekjes.

6. Pensioenen

Op het ARA bevinden zich registers en klappers over militaire pensioenen:

- militairen landmacht 1795-1810 (onvolledig)   ARA 2.01.20
- klapper op Indische pensioenen 1815-1940   ARA 2.10.09
- pensioenregisters Ministerie van Koloniën 1815-1949   ARA 2.10.50

-tractementen officieren en anderen 1817-1844

ARA 2.13.12

-pensioenregisters militairen en burgers 1813-1927

ARA 2.13.36

7. Buitenlandse militairen in Nederlandse dienst

Schotse brigades waren vele jaren in ons land. Verwezen wordt naar het standaardwerk van J. Ferguson hierover. Over huwelijken van Schotse militairen is gepubliceerd door MacLean in het Jaarboek CBG 1965-1968, 1970, 1972. In Gens Nostra 1972 staat een opgave van de garnizoenen van de Schotse compagnieën voor 1665.

Vijf Zwitserse regimenten waren vanaf 1764 tot 1828/29 werkzaam in ons land. Stamboeken bevinden zich op het ARA, een trouwregister van het 4de regiment op GA Maastricht. Zie verder 'Koning en Kanton 1814-1829' van H. Amersfoort.

Mecklenburgse troepen waren van 1788 tot 1796 in Nederland. Verwezen wordt naar 'De Mecklenburgse troepen in Nederlandse dienst' van J.C. Wagner.

8. Diversen

In de periode 1860-1870 zijn zo'n 3000 Nederlandse vrijwilligers (Zouaven) naar Rome vertrokken om de Pauselijke Staat te verdedigen. Het Zouavenmuseum te Oudenbosch is hieraan gewijd. Meer informatie bevat echter het Katholiek Documentatiecentrum van de UB te Nijmegen.

Het Fonds-1815 is opgericht ter ondersteuning van bij Waterloo gewond geraakte gehuwde militairen (GA Amsterdam, particulier archief nr. 355; klapper tot 1870).

Van 1817 tot 1901 was het mogelijk een plaatsvervanger (remplaçant) te stellen voor het vervullen van de militieplicht. Daarvoor was een (notariële) akte noodzakelijk.

Op de postzegel:
zouaaf M. Vliegende-
hond, frater Mauritius

In Nederland zijn aan het eind van de Eerste Wereldoorlog ruim 10.000 Duitse en Engelse krijgsgevangenen, die niet meer voor de oorlog geschikt waren, geïnterneerd geweest. De inventaris van de archieven van de Dienst der geïnterneerde krijgsgevangenen, 1917-1919 met naamstaten van militaire, maar ook een aantal burger krijgsgevangenen ligt op het ARA.

9. Militaire onderscheidingen

Een apart onderwerp vormt de militaire onderscheidingen.

-Militaire Willemsorde (1815-1980)

te vinden bij CBG

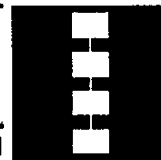
-Orde Nederlandsche Leeuw

-Metalen Kruis (deelname Belgische veldtocht) ARA (30000 namen)

-Medaille Bestorming Citadel van Antwerpen ARA (5000 namen)

-Orde van de Eikenkroon (Luxemburg tot 1890) ARA (45% Nederlanders)

Na 1945 moet men zich voor inlichtingen wenden tot de Kanselarij der Nederlandse Orden, Nassauweg, 's-Gravenhage.

De familie is oorspronkelijk afkomstig uit Rijkhoven in Belgisch-Limburg. Een tak van de familie vertrok omstreeks 1735 naar het nabijgelegen Hoeselt. Twee leden van de familie, Willem Billars en Paulus Pelloerts vertrokken respectievelijk eind 18e eeuw en begin 19e eeuw naar Groningen.

- I Petrus Pellars, ged. Hoeselt (RK) 19-7-1736, overl. na 6-7-1781, zoon van Mathias Pellars en Anna Clercx; tr. Grote Spouwen (RK) 24-9-1758 met Anna Prenten, ged. Grote Spouwen (RK) 29-1-1735, overl. Hoeselt 6-7-1781, dochter van Matheus Prenten en Anna Lesen.
- II Wilhelmus Pellars/Billars, ged. Hoeselt (RK) 26-8-1764, soldaat, "apothecarsloper" (1813), overl. Groningen 24-4-1821, tr. Groningen 23-3-1790 Margjen Adams ter Beek, ged. Groningen 9-10-1772, overl. Groningen 24-1-1848, dochter van Adam Pieters ter Beek en Adriaantje Philippus
Hij nam op 10-5-1782 in Maastricht dienst als soldaat in de compagnie van de lt. kolonel Pilkington onder het 1ste bataljon van het regiment van de lt. generaal Stuart en diende later onder kolonel Carteret. Hij maakte de veldtochten mee in 1793, 1794, 1799, 1800, 1805, 1806 en 1807. Hij was in 1813 "apothecarsloper". Zijn vrouw ontving in 1795 enige tijd ondersteuning van de diaconie in Groningen, omdat haar man toen als soldaat ter velde was.
- III Adam Bilars, ged. Groningen (RK) 23-7-1794, eerst lijfknecht, later metselaar, overl. Groningen 1-1-1849, tr. Groningen 6-6-1813 met Stientje Hulzen, geb. Nieuweschans 9-3-1790, overl. na 23-7-1855, dochter van Berend Jacobs Hulzen en Hinderkje Franssen.
- IV Hendrik Bilars, geb. Groningen 4-9-1819, schoenmaker, overl. Groningen 7-4-1869, tr. Groningen 7-4-1844 met Anna Elizabeth de Grijs, geb. Groningen 12-2-1821, overl. Groningen 16-10-1859, dochter van Everardus Cornelius de Grijs en Helena Oosterhoff.
- V Johanna Berendina Bilars, geb. Groningen 22-9-1856, overl. Enschede 28-4-1928, tr. Groningen 16-9-1888 met Petrus Johannes Dirk Rouing, geb. Dokkum 3-9-1859, timmerman achtereenvolgens te Dokkum, Groningen, Breda en Enschede, overl. Enschede 23-1-1944, zoon van Albertus Rouing en Fokeltje Visser.

ADVERTENTIE

Sommige boeken zijn onmisbaar bij historisch onderzoek. Daartoe rekenen we zeker de Bibliografie van Groningen, dat sedert 1983 inzicht geeft in publicaties in en over Groningen. Daarnaast is in onze boekhandel in Haren en Groningen (Zwanestraat) een uitgebreide afdeling Groningana aanwezig.

boekhandel

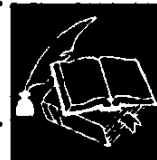
Boomker & Savenije

Rijkstraweg 205 9752 BH Haren (Holland)
Zwanestraat 41-43 9712 CK Groningen (Holland)
Oude Kijk in 't Jatstraat 19 9712 EA Groningen (Holland)

Een tweede bezoek aan Naarden

---

door J.H. Broekema - Douma te Zuidhorn

Na ons bezoek van 30 november 1996 (zie HuppelDePup jrg. 4 nr. 1) gingen we 15 februari 1997 voor de tweede keer met de afdeling Groningen en Noord-Drenthe naar Naarden. Met een groepje van ± 12 personen werden we na ruim 1 1/2 uur rijden verwelkomd met koffie en een koekje. Voor de officiële openstelling werd ons het één en ander uitgelegd en werden we weer rondgeleid. Daarna konden we aan de slag. Bij mijn vorige bezoek had ik alle notities van de kaartjes uit het Centraal Naam Register (CNR) overgenomen en 'gedecodeerd'. Toen was ik daar ongeveer 2 uur mee bezig geweest. Thuis heb ik alles per rubriek in de goede volgorde gezet. Tijdens dit bezoek ben ik de lijsten gewoon bijlangs gelopen: eerst de Documenten. Deze vind je alleen in Naarden, want het zijn schenkingen van (oud)leden aan de Vereniging en dus privé-notities. Daarna de Periodieken (afdelingsbladen, familiebladen enz.) en daarna de Boeken. Het CNR is een prachtig systeem: op kaartjes wordt in code genoteerd waar en evt. in welke jaargang een bepaalde naam voorkomt. Dus ook als een naam maar één keer voorkomt staat dat in dit CNR. Het is even een werk om alle codes over te nemen, maar nadat je alles hebt opgezocht (en het kopieerapparaat is gewillig) heb je veel gegevens die je thuis al of niet kunt inpassen in je eigen gegevens. Voor de kosten hoef je zo'n bezoek niet te laten: voor f 10,= per persoon waren we uit en thuis.

Reclame-balpennen voor bidprentjes

Wat hebben reclame-balpennen te maken met bidprentjes ? Niets zult u zeggen, maar bij de NGV toch weer alles.

Zoals waarschijnlijk bekend, heeft de NGV in het verenigingscentrum in Naarden een grote collectie bidprentjes. De NGV heeft contact met een verzamelaar die veel ruilbeurzen afloopt en reclame-balpennen voor ons wil ruilen tegen bidprentjes.

Als u een balpen heeft met (reclame)opdruk (van een bedrijf o.i.d.) die u eigenlijk niet gebruikt omdat u al een goede pen heeft, dan kunt u die schenken aan de NGV die hem weer kan ruilen tegen bidprentjes. Of de pen nog schrijft of niet, is niet belangrijk.

Uw pennen kunt u op de afdelingsbijeenkomsten inleveren bij Dhr. IJzerman. Hij zorgt dat ze dan weer in Naarden komen.

De Limburgse Genealogische Prijs

T.g.v. 25 jaar NGV in Limburg in 1998 hebben de Limburgse NGV-afdelingen de **Limburgse Genealogische Prijs** (1000 gulden en een penning) ingesteld voor de beste genealogische/historische studie (ten minste 20 blz. A4, voornamelijk betrekking hebbend op de Nederlandse provincie Limburg), die gepubliceerd wordt tussen 1 oktober 1995 en 1 februari 1998. Iedereen kan meedoen. Inlichtingen bij Dhr. G.J. Dethmers te Roermond (tel. 's avonds na 19.00 uur: 0475-316010).

Gedoopt op 27-2-1774 Rudolf, zoon van Jan Hanssens Eeglie en Geesje Mains.

Zijnde een kind van een schipper uit Groningerland, welke van hoogsandz schip omhoog raakte waardoor hij genood zaakt was, door een bood die er van hier naar toe voer, om zijn vrouw aan de wal te brengen welke vrouw naa een groot half uur aan land geweest te zijn, ten huijse van Krien Paddemoes in de kraam gaan hebben deze ijskoele nacht met de arbeijd op het lijf in het herders huijsje op het Ramoor moeten door brengen en zijnde zoo wonderlik bewaard.

(Uit afdelingsblad Genealogica, NGV afd. Flevoland)

Evert Groeneveld Cadee, gezagvoerder Nederlands barkschip Vereeniging, overl. zondag 24-10-1858, zeilend op 47°28 ' NB en 34°12' WL, wonend te Dordrecht, afk. van Winschoten?, oud 50 jaar.

(Akte B.S. Dordrecht nr. 96 van 11-2-1859 als extract van het scheepsjournaal gevoerd door Eric Robert Sandberg. Ingezonden door red. Familiekring Groeneveld)

Evert Hendrik Kuiper, kommies 's Rijksbelastingen (geb. Oude Pekela 12-4-1901) en echtgenote Grietje Zeelte (geb. Steenwijkerwold 19-6-1898) komen via Haarlem (geboorte dochter Cornelia in 1928) in Bergh en vertrekken 1932 naar Baarle Nassau.

(Bevolkingsregister Bergh, Gelderland. Ingezonden door red. Achterhoekbulletin)

Christianus Joannes Janssen rk. ged. Groningen 28-9-1788, z.v. Theodorus Janssen en Anna Catharina Schaak tr. Bergh 3-5-1823 Joanna Schuurman.

(Burg. stand Bergh, Gelderland. Ingezonden door Tonny Thuijs)

Aankondiging: Vlamingen in het Oldambt

In het Oldambt hebben vóór 1812 veel doopsgezinden gewoond, door de calvinisten mennonieten genoemd, terwijl ze zich zelf aanduidden als Vlamingen. Bijeengebracht zijn nu ca. 2250 doopsgezinde gezinnen wonende in of afkomstig uit het Oldambt en getrouwd vóór 1812. Alles is alfabetisch geordend op het patroniem van de man van het gezin. Bij ieder gezin worden bijbehorende aktes vermeld met een kort, soms lang uittreksel. In een aantal gevallen wordt integraal een inventaris van de bezittingen van een familie weergegeven. Het geheel zal voorzien zijn van het nodige fotomateriaal en bevat indexen op eigennamen, aardrijkskundige namen en gebruiksvoorwerpen. Het geschrift wordt gecompleteerd met een geschiedkundige inleiding omtrent de positie van de doopsgezinden in het Oldambt door de eeuwen heen. Deze uitgave zal verschijnen op CD-Rom met een beperkt aantal exemplaren in boekvorm. De prijs op CD-Rom zal beduidend lager liggen dan die van het boek.

Mocht u interesse hebben, dan kunt U uw naam en adres opzenden naar: S.H. Abels, Dalweg 12, 9464 TE Eexterzandvoort, tel. 0598 - 468724, met de vermelding of U prijs stelt op een CD-Rom uitgave, dan wel een boek.

De krant als genealogische bron

Ook de kranten zijn een bron waarin nog wel het een en ander over militairen gevonden kan worden, getuige onderstaande krantenknipsels uit 1797, 1830, en 1878.

LEEWARDER

Saturdagse Courant.

Gratificatien

Uit de Leeuwarder Saturdagse Courant van den 25 Maart 1797:

WEDUWEN
en WEESEN
van MILITAI-
REN in den
landsdienst van

**200 jaar
geleden**

den Staat gesneuveld, dewelke als nog wenschen toegelaten te worden tot het trekken van gratificatien of douceuren uit het Ao. 1793 in 's Hage opgerigte Militair Weduwen en Weesen Fonds, en als nog geen verzoeken ten dien einde ingelevert hebben, moeten dezelfde met de verdere vereischte stukken voor 1 april bezorgen aan de Commissarien in 's Hage, of van Correspondeerende Commissarien te Leeuwarden en wel franco. Zegt het voort.

Op den staat van militaire nalatenschappen, afkomstig van onderofficieren en verdere manschappen der landmagt in Nederlandsch Indie, onder beheer der weeskamer in Nederlandsch-Indie, komen o.a. voor:

Poppo Harbert Hommes, geb. te Bellingwolde, overl. te Kotta Radja, met een bedrag van f 2.31; Jan Reinders, geb. te Groningen, overl. te Kotta Radja, met een bedrag van f 6.52; Jan Rozing, geb. te Hallum, overl. te Padang, met een bedrag van f 0.76; Geert Johannes Sikkinga, geb. te Luinjeberd Angwirden, overl. te Weltevreden, met een bedrag van f 0.37; Jan Stoffers, geb. te Diever, overl. te Weltevreden, met een bedrag van f 6.05, en Gerhardus Sybrandus van der Veen, geb. te Harlingen, overl. te Kotta Radja, met een bedrag van f 8.82.

Provinciale Groninger Courant
7 februari 1878, nr. 32, blz. 5

Zeeslag

Uit de Leeuwarder Saturdagse Courant van den 1 April 1797:

MADRID
den 5 Maart. De
byzonderheeden
van den Zeeslag
met de Engelschen

**200 jaar
geleden**

weet men nog niet; alleenlyk vernecmt men dat de Officiers der Scheepen, die deel in het gevegt hebben genomen, aan Boord moeten blyven, en die van de Scheepen welke niet hebben mede gevogten zyn gearresteerd zonder met iemand te mogen spreken. Ondertusschen is ons Ministerie zeer verbitterd over het gedrag van Portugal by deeze gelegenheid gehouden. Men verwacht dus eerstdaags eene formeele Oorlogs-declaratie tegen Portugal, en dat ons Leger in Gallicien en Estramadura op 60 duizend Man zal geschat worden. Zeker is het dat zedert 10 dagen dringende Orders in al de Spaansche Ryken zyn uitgevaardigd ter aanwerving der Militie.

De provisioneel fungerend Gouverneur van de Provincie Groningen brengt bij dezen ter kennis van de belanghebbenden, dat ten gevolge Zijner Majesteits besluit van den 23 Februarij ll. no. 98 de manschappen der Nationale Militie, bij de onderscheiden Korpsen van het Leger in reserve, naar gelang der behoefte voor den dienst, op den 15 dezer loopende maand Maart onder de wapenen present zullen moeten zyn, en dat overzulks de onderstaande manschappen, behoorende tot de navolgende Korpsen, alle moeten opkomen, als:

[volgen de namen en woonplaatsen van ruim 300 manschappen]

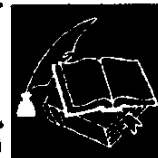
Provinciale Groninger Courant
9 maart 1830, nr. 20, blz. 1

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

---

onder redactie van Eilko van der Laan

P.A.Afman (e.a.). Familieboek Afman ca. 1585-1996. Eigen uitgave, ingenaaid, 276 pagina's. Geïllustreerd met foto's, kaarten en andere afbeeldingen. Boekhandelsprijs f 75,=.

De oudste voorvader **Roelef** is afgeleid van de patroniem van zoon **Engelke Roelefs**, geboren ca.1608(?). Roelef is mogelijk geboren ca. 1585(?).

Engelke Roelefs maakte op 29 juni 1628 huwelijksvoorwaarden op met **Geseke Jans** te Winschoten. Deze voorwaarden werden getekend op 2 januari 1629. Een van de getuigen is **Carl Rabenhaupt**, latere verdediger van de stad Groningen in het rampjaar 1672, vermoedelijk op dat moment bevelhebber van Engelke Roelefs.

In 1811 neemt **Nomde Engels** (1753-1811), de zevende generatie, de naam Afman aan. Van hem en zijn vrouw **Anje Ockes** (1746-1810) stammen allen met deze familienaam af.

Ca. 140 personen wonen in de VS en Canada. Hun gegevens zijn in het boek opgenomen.

Achterin is een register en in de noten veel bruikbare titels van boekwerken voor verder onderzoek.

De Folkingestraat. Geschiedenis van de joodse gemeenschap in Groningen. Groningen, 1996. 132 pagina's, gebonden met stofomslag. f 50,=. ISBN 9069800985. Veel foto's en reproducties.

Schitterend verzorgd boek over de joodse gemeenschap in Groningen met de nadruk op de 2e helft van de 19e eeuw.

Zeven onderzoekers werkten eraan mee met als gemeenschappelijke noemer het emancipatie- en integratieproces van de joodse gemeenschap, die voortdurend in beweging was. De Folkingestraat was eigenlijk het centrum van die dynamiek.

H. Nicolai. De Kingma-kroniek, of: Hoe een familiegeheugen meer dan tweehonderdvijftig jaar intact bleef. Groningen, 1997. 342 pagina's, gebonden met stofomslag. Geïllustreerd. ISBN 9069800993.

In de familie Kingma werd gedurende 250 jaar een archief opgebouwd. De brieven en documenten zijn met een verrassend goed besef van historisch belang geselecteerd.

G. de Boer. Geschiedenis van de gemeente Kantens. Struun door Kantens, Rottum, Stitswerd, Zandweer, Eppenhuisen en Doodstil. Bedum, 1997. Gebonden, 208 pagina's, rijkelijk geïllustreerd. ISBN 9052941467.

Nieuw deel van uitgeverij Profiel met de geschiedenis van dorpen en plaatsen. De auteur heeft zelf van jongs af aan materiaal verzameld.

Tot slot...1

De stichting Onnes-Boelema biedt tijdelijk het **dubbelparenteel Onnes-Boelema** aan voor f 50,= (excl. verzendkosten) in plaats van de normale prijs van f 95,=. Geïnteresseerden kunnen bellen naar: 0597-551395 of 0597-331441.

Tot slot...2

Eind 1997 zal het boerderijenboek "Wold-Oldambt" verschijnen. In het boek worden ca. 190 boerderijen uit Scheemda, Midwolda, Ekamp, Heiligerlee, Westerlee en Meeden beschreven, merendeels vanaf 1600. Het boek bevat 600 pagina's, ongeveer 190 foto's en een twintigtal historische kaarten. Bij voorintekening is de prijs per exemplaar f 100,-. Na 1 augustus is de prijs f 130,=. Nadere informatie: B.M. Takens, Hereweg 324, 9651 AS Meeden, tel. 0598-621994.

Nieuwe boeken in onze afdelingsbibliotheek

onder redactie van Menno de Lange

Van Bauwe naar Bouwina, door Antonia Veldhuis. In een zeer lezenswaardig boekje wordt de herkomst behandeld van de naam van Bouwina Beintema (de moeder van de schrijfster), die via Bouwina Huninga afstamt van Bauwe Fockens en Bauwe Haickens. Zie ook het artikel: 'En weer was er een boedelbeschrijving...' in het vorige nummer van HuppelDePup.

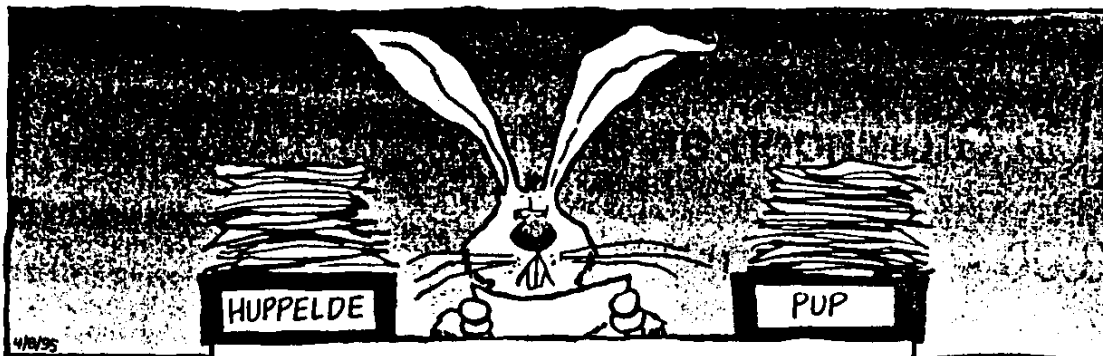
Boswijk, door W.G. Boswijk, Brunssum 1996. Een gedegen boekwerk, voorzien van talloze familiefoto's en ander documentatie-materiaal, over deze familie die haar wortels heeft in Ommelanderswijk bij Veendam.

Nakomelingen van Folkert Wilts, genealogie Van der Veen, door Gerbrand van der Veen, 1997.

Norsk Slektshistorisk Tidsskrift 1986 - 1995, geschonken door de heer A. Daae.

Tijdens onze afdelingsbijeenkomst is een **catalogus van de bibliotheek** verkrijgbaar à f 1,=.

.....
 De Grizzley's Nieuwsblad 'n Noorden d. 20.8. 1996

Kinn'n wie joe help'n ?

In navolging van diverse andere NGV afdelingen gaat ook de NGV afdeling Groningen en Noord-Drenthe proberen een 'hulpdienst' voor haar leden op te zetten. Als werktitel is gekozen voor ***Kinn'n wie joe help'n?***: Kunnen we u helpen?

Voor deze 'hulpdienst' zijn wij op zoek naar leden die hun kennis en vaardigheden in dienst willen stellen van mede-leden die, op genealogisch gebied, in de problemen zijn geraakt en/of zijn vastgelopen. Denkt u op één of andere manier uw mede-genealogen te kunnen helpen, meldt u dan aan voor deze rubriek. De mensen die dit reeds in de vorig jaar gehouden enquête te kennen hebben gegeven, zullen door het bestuur persoonlijk voor hun medewerking worden benaderd.

		BBS	Computers algemeen	Contactdienst	Genealogie Beginners	Genealogie gevorderden	Heraldiek	Hazadata	NGV Algemeen	Gens Data	Knipseldienst	Progen	Internet	Kadaster	Notarieel
Ir. A. Daae	Bestuurslid: zie kaft					✓									
M.J. de Lange	Bestuurslid: zie kaft			✓	✓		✓								
C.M.W. Hessels	Bestuurslid: zie kaft	✓	✓	✓					✓				✓		
M.J. IJzerman	Bestuurslid: zie kaft			✓	✓		✓	✓					✓	✓	
J.W.H. v. Campen	Bestuurslid: zie kaft			✓											
H.J.E. Hartog	Bestuurslid: zie kaft			✓	✓			✓							
Mw. A. Veldhuis	Bestuurslid: zie kaft			✓	✓										
S.J. Smid	CALS: zie kaft		✓												
R.O. Roffel 050-577 04 01	Pleiadenlaan 220 9742 NM Groningen	✓					✓								

Ik vond ze toevallig - hoe vindt u ze ?

Geert Geerts Klooster olderman in de Ekamper Gilde 's nagts als 't Gilde Bier in zijn Hutte verteert was, met zijn Hut en al verbrand, zijnde zijn vrouw alleen en zeer bebrand, met 't leven daar uit gekomen. (Finsterwolde DTB overlijdensboek 1712-1740).

Hendrik Trientje, van Bedum x Egbers Jacob van Loppersum, Bedum 14 april 1753. N.b. Dit huwelijk van Jacob Egbers heeft geen voortgang gehad, nadien na 3 maal kondiginge, openbaar wierd, dat Trijntje Peters met een ander hadde toegelouden, gelijk na enige weken ook blijkbaar was, en zij in de kraam komende zelf betuigde, dat Jacob Egbers aan die daad onschuldig was en geen gemeenschap met haar gehad hadde. (Klapper huwelijken 1750-1811 RAG).

Een militair onder Napoleon

door R.C.M van Glansbeek, Paterswolde

Op de middelbare school spraken de verhalen over de tocht van Napoleon Bonaparte naar Moskou tot ieders verbeelding. Zeker als daarna de Tweede Wereldoorlog werd behandeld met de mislukte Duitse aanval op Rusland, deden de gruwelijke omstandigheden van 1812 alles verbleken. Veel is over deze tocht gepubliceerd. Zo'n 15.000 Nederlanders maakten deze tocht via conscriptie, als vrijwilliger of beroepshalve mee, slechts enkele honderden keerden hiervan terug. Ook Groningers en Drentenaren zijn van de partij geweest. Via mondelinge overleveringen, brieven en dagboeken zijn van een aantal militairen de persoonlijke lotgevallen bekend geworden. Met name de dagboeken van officieren zijn een goede bron van informatie gebleken. Bekend is het verslag van luitenant Krijthe* uit Hoogezand, dat bewaard wordt in het Rijksarchief te Groningen. Van deze Krijthe zijn geen genealogische gegevens bekend. In de buurt van Minsk viel hij in handen van de Kozakken, maar met een dosis geluk, doorzettingsvermogen en hulp kon hij in september 1814 naar Groningen terugkeren. Een bijna identiek verhaal heeft zich voorgedaan bij Melchior van Glansbeek, geboren en (RK) gedoopt te Groningen op 16-7-1765, zoon van Andries van Glansbeek (pruikmaker) en Johanna Eerenst, gehuwd te Groningen op 24-3-1789 met Alegonda Catharina (van Langen) de Cock (1769-1818). Deze Melchior van Glansbeek was op 1-3-1785 militair geworden, eerst als kanonnier of bombardier in de Compagnie der Artillerie van kapitein Rijkensteen; op 10-2-1796 werd hij bevorderd tot 2e luitenant. In deze rang raakte hij, nadat eind 1799 de Britten en de Russen bij Den Helder geland waren om de Bataafse Republiek omver te werpen en de Oranje's weer in het zadel te helpen, op 19-9-1799 "geblesseerd door een musketkogel in de rechterdij bij de attaque bij Warmenhuizen". Op 28-6-1805 volgde zijn bevordering tot 1e luitenant in het 1e bataljon der Artillerie en op 18-8-1808 tot 2e kapitein. Door de inlijving van het Koninkrijk der Nederlanden in 1810 bij het Franse Keizerrijk kwam hij in Franse dienst en werd hij op 7-12-1811 bevorderd tot kapitein 1e klasse. Volgens zijn staat van dienst werd hij op zaterdag 28-11-1812 "geblesseerd door een schampschot aan het linkerbeen op de retraite van Moskou". Het gebeurde ten tijde van de overtocht over de Berezina bij Stoedenka, één dag daarvoor wist Napoleon de overkant van deze rivier te bereiken. Tienduizenden vonden de dood, duizenden raakten in krijgsgevangenschap. Ook hij kon in 1814 hieruit terugkeren en werd aangesteld in Nederlandse dienst, eerst als plaatsvervangend artillerie commandant te Breda en vervolgens als kapitein bij het 3e bataljon der Artillerie te Gorinchem. Op 5-1-1830 werd hij bevorderd tot majoor en tevens gepensioneerd. Op hoge leeftijd overleed hij te Venlo op 10-1-1848.

Melchior van Glansbeek hield een dagboek bij met een verslag van de Russische veldtocht en zijn krijgsgevangenschap. Dit dagboek is in particuliere handen en tot op heden niet uitgewerkt. Van deze Melchior van Glansbeek is na zijn pensionering een olieverfschilderij gemaakt, welke bij het Iconografisch Bureau te Den Haag geregistreerd werd.

* Dhr. Krijthe te Groningen deelde desgevraagd mee meer te weten over deze luitenant Krijthe.

Voor de 'spelregels' van deze rubriek: HuppelDePup Jaargang 4 nummer 1 Januari 1997 blz. 26.

Antwoorden

1995/23 PRIMÉ

In het bevolkingsregister van Appingedam vond ik:

-Bastiaan Primé, geb. Slochteren 23-09-1858, NH, dienstknecht, woonde te Opwierde, vertrekt op 8-12-1883 naar Loppersum. (Bev. Reg. Appingedam 1880-1900, deel 4, fol. 210, nr. 2).

-Harm Primé, geb. Hellingum 26-03-1836, woonde in de Kerkstraat ?, vestigde zich op 19-05-1855 uit Slochteren in Appingedam.

Verder is er nog een fragment-genealogie Primé in 4 generaties beschikbaar van een tak van deze familie te Appingedam. Op te vragen bij de redacteur van deze rubriek (Zie adreslijst achterin).

M.J. IJzerman, Den Ham(Gn)

1997/4 HOVEN

Ik kan antwoord geven op vraag 1997/4 betreffende Harm Nicolaas Hoven en Trientje van der Heide.

Zij huwden te Roden op 28 mei 1866.

Betreffende de familie Hoven heb ik nog wel meer informatie. Voor het verkrijgen hiervan is het misschien juist, dat de vraagsteller zich met mij in verbinding stelt, met opgave van de in zijn bezit zijnde gegevens.

Overigens vind ik het vreemd, dat hij niet op Roden is gekomen, of het moet zijn dat Harm Nicolaas Hoven's dochter Grietje niet in Roden is geboren en dat bij haar huwelijk de geboorteplaats ook niet is vermeld.

De Hoven's komen van Steenberg en de naam Beijert, de vraagsteller heet zo, komt volgens mij voor in de omgeving van Haulerwijk, dat niet zo ver van Steenberg verwijderd is.

Egb. R. Krijthe, Groningen

1997/5C DIVERSEN

Onze mede-redacteur dhr. J.H.W. van Campen heeft een uitgebreid antwoord geschreven op de vraag van mevr. Bousema. Geïnteresseerden kunnen een kopie opvragen bij de redacteur van deze rubriek.

Ook van de heer K.P. Wegener te Voorschoten ontvingen wij een reactie:

1. Ad hunc actum: tegenwoordig in notariële akten: "waarvan akte ...", voorheen ook "in oirconde ...".

In de (pas verschenen) uitgave van het CBG, CB-reeks nr. 15 "Latijn bij genealogisch onderzoek" staat: "Ad hunc actum requisitis: gevraagd voor het opmaken van deze akte".

2. Beneficium L(egitimi) duire (?; mogelijk deicire) C. de errore calculi: Waarschijnlijk het recht (beneficium) van een wettige erfgenaam tot verwerping (deicire) op grond van (Causa?) een foutieve berekening van lasten versus baten na een voorwaardelijke aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving.

3. Conve(niu)nt Velleiani: Na een wetsvoorstel van senator Velleianus nam de Romeinse senaat in 46 n.C. het Senatus Consultum Velleiani aan, waarbij het vrouwen werd verboden zich te verbinden voor de schulden van hun echtgenoten. Onder Keizer Justinianus werd later bepaald in de Authenticae, dat de vrouw afstand mocht doen van dit (voor)recht.

Ter versterking van de positie van crediteuren werd hier te lande in de akten voor de zekerheid opgenomen: "... verwerpt zij, vrouwe (of: met renunciatie van) het beneficium Sen. Cons. Velleiani et Authentica si qua mulier ...". Uit het verband van de akte zal m.i. moeten blijken of partijen overeenkomen (conveniunt) om de exceptie nadrukkelijk te accepteren, of, juist tegenovergesteld, de verwerping daarvan beogen.

K.P. Wegener, Voorschoten

Vragen

1997/6 ROSKES-ROSCHES

De navolgende personen zijn allen uit Vriescheloo afkomstig:

Geeske Roskes tr. Scheveningen 1748.

Hendrik Roskes tr. Den Haag 1749.

Roske Roskes tr. Leiden 1759, wordt poorter van Leiden in 1755.

Willemien Roskes tr. Hendrik Homberg, onbekend waar en wanneer.

Uit diverse akten in het westen blijkt dat zij broers en zusters zijn.

Helaas begint de doopnotering in Vriescheloo pas in 1735.

Bovendien hebben wij nog steeds niet kunnen ontdekken waar zich het NH kerkarchief van Vriescheloo bevindt. Is er iemand die deze naam is tegengekomen in kwartierstaat of anderszins?

J. Roskes, Den Haag

1997/7 SLAGTER

1. Wie kan mij helpen aan meer gegevens over Grietje Slagter, geb. Leermens 12-8-1854 en Kornelia Slagter, geb. Zeerijp 4-2-1866, beiden dochters van Albert Tiessens Slagter en Grietje Smit.

2. Waar is het gezin De Groot-Slagter gebleven?

Harm de Groot, geb. Nieuwolda 26-5-1859, tr. Nieuwolda 21-1-1890 met Jantje Slagter, geb. Siddeburen 12-10-1866. Kinderen: Jantje de Groot, geb. Nieuwolda 1-4-1890, Almina de Groot, geb. Nieuwolda 17-7-1891.

Vertrokken van Nieuwolda naar Termunten, niet meer terug gevonden.

R. Slagter, Papendrecht

1997/8 OLDENBURG-HAVINCK/HAVINGA

Gevr. afstamming van Fredericus Oldenburg (hij was mogelijk Luthers) en (huwelijk Veendam januari 1726) Aafke Havinck (of Havinga), van het Stroobos.

Zij tr. 2 Veendam 1732 met Gerrit Jans en 3. met Jan Eddens Prins.

Mevr. E. Bolhuis-van Lieshout, Veghel

1997/9 SMIT/KOKMEIJER

Jan Alberts Smit (Kokmeijer) geb. 17 december 1816 in onegt te Nieuwolda als zoon van Geessien Jans Kokmeijer.

Gevraagd worden alle verdere gegevens, zoals geboorte, huwelijk en overlijden van Geessien Jans Kokmeijer.

Tot op heden is het mij niet gelukt om deze gegevens te vinden via huwelijksbijlagen of een geboorte/overlijdens akte.

W. Uil, Steenwijk

1997/10 SCHOLTEN-KOPINJAGER

Jan Geerts Scholten, geb./ged. (NH) Wildervank 7/22-09-1820, ovl. Amsterdam (wonende te Wildervank) 17-01-1872, tr. Jantje Kopinjager, geb. ?, ovl. na 17-01-1872. Jan Scholten was een zoon van Geert Jans Scholten, ged. (Geref.) Wildervank 23-10-1781, schipper, ovl. Delfzijl 09-11-1857, tr. Wildervank 03-01-1811 Metje Adriaans Veenhoven, ged. (geref.) Wildervank juli 1786, ovl. vóór 09-11-1857.

Gevraagd: Nadere gegevens over het echtpaar Scholten-Kopinjager en eventuele kinderen.

H. Scholtens, Zwolle

1997/11 MEEUWERDERWEG

Geboren te Groningen en al enige jaren doende met genealogie probeer ik meer dan een indruk te krijgen van het wel en wee van mijn familie die tientallen jaren aan de Meeuwerderweg woonde. Vlak bij elkaar woonden mijn overgrootouders Joosten, het gezin van Nanno Klaas Bremer met hun kruidenierswinkel (fotozaak Vaszlovsky) en de paardenslagerij van de familie De Vries. Ik zoek mensen die, hetzij uit overlevering hetzij uit eigen herinneringen kunnen putten, hun kennis met mij willen delen omtrent de geschiedenis van de Meeuwerderweg en mogelijk wetenswaardigheden over de genoemde personen en zaken weten te vertellen. Het gaat grofweg om de periode 1925-1955.

H. Werk, Beekmansbos 14, 1971 BW IJmuiden, 0255-534152

Suggestie redactie:

Neemt u eens contact op met "De Oosterpoorter", een uitgave van het Buurtoverleg Oosterpoort, Mauritsstraat 1, 9724 BH Groningen, tel. 050-3121807. Hierin een regelmatig terugkerende rubriek over de historie van de Oosterpoortwijk.

(H. Hartog)

1997/12 KRAY/KRAAI

Ik ben vastgelopen met het uitzoeken van de naam Kray in de periode 1710-1735. Cornelis Peters Kray ged. Sappemeer 1735 z.v. Peter Cornelis Kray en Margriet Geertruid Meijer. Een huwelijk van dit echtpaar heb ik niet gevonden. Andere kinderen van dit echtpaar heten Liesbet, Ebeltje, Janna en Reynier.

Gevraagd meer informatie over de naam Kray/Kraai.

Wie weet waar bovenstaand echtpaar is getrouwd ?

Is er een verband met de doopsgezinde Zwitserse familie Krayenbuhl/Kreybuhl, die in 1711 uit Zwitserland werd verdreven ?

J. Kraai Lzn., Groningen

1997/13 STREUPER

Jakob Derks Streuper, geb. Zuidbroek 4-11-1821, tr. Zuidbroek 24-3-1842 met Aaltje Eitjes Hut, geb. Muntendam 4-11-1819.

Gezocht gegevens over de ouders van Jakob Derks Streuper.

E.G. ten Cate, Zwolle

1997/14 KOSTER

Hindrik Koster, geb. Nieuwe Pekela 21-9-1812, schipper, zeeman, tr. 18-3-1840 met Janneke Tijssens Bakker, geb. Hoogezand 14-10-1814.

Gezocht van beide de gegevens van de ouders.

E.G. ten Cate, Zwolle

1997/15 VAN DIJK

Anje van Dijk, geb. Winschoten 3-3-1810, d.v. Evert Jacobs van Dijk, gerechtsdeurwaarder te Winschoten, tr. Winschoten 29-8-1833 met Uneko Warmolts ten Cate, geb. Winschoten 4-8-1805, diggelfabrikant.

Gezocht gegevens over de ouders van Anje van Dijk.

E.G. ten Cate, Zwolle

1997/16 CONTACTDIENST

Ik ben op grond van mijn woonplaats ingedeeld bij het gebied IJssellanden, doch al mijn onderzoeken zitten in Groningen, Friesland en Drenthe. Ik heb gebruik gemaakt van de contactdienst van de afdeling IJssellanden. Zijn de adressen van uw contactdienst dezelfde? Of is dat landelijk. Zo niet dan ontvang ik graag een formulier van uw contactdienst, want zelf heb ik ook veel gegevens beschikbaar.

E.G. ten Cate, Zwolle

Antwoord redactie:

De contactdienst werkt landelijk. Het bestand is bij alle CALS-en hetzelfde. De contactdienst zal graag uw gegevens opnemen, u kunt dat bij iedere CALS doen.

1997/17 WIDMER

Catharina Tijnagel (de grootmoeder van mijn overgrootmoeder) kreeg als ongehuwde vrouw op 27-01-1815 te Groningen een zoon die Johannes Widmer Tijnagel genoemd werd. In het bevolkingsregister 1840 gebruikt deze zoon alleen de naam Witmer als was het zijn achternaam. Om de vader op te sporen zocht ik o.a. in het RK-doopboek en vond daar op 27-01-1815:

"Baptisatus est Johannes filius legitimus Christiani Widmer et Catharina Tijnagel cong:susc: Johanna Poelens"

Ik heb verder van deze Christiaan niets kunnen vinden, maar misschien is er een lezer die een suggestie heeft?

H.J. Breukink, Groningen

Uw bijdrage voor één van de volgende nummers van HuppelDePup wordt met spanning tegemoet gezien door de redactie. Zou u graag willen dat uw bijdrage reeds in het volgende nummer van HuppelDePup verschijnt, dan dient u deze **vóór eind juni 1997** naar het op de binnenkant van de kaft genoemde redactie-adres te sturen.

Bestuur

van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Voorzitter

Ir. A. Daae, Jan Steenweg 8, 9761 HJ Eelde, 050 - 309 22 93

Vice-voorzitter

M.J. de Lange, Boraxstraat 120, 9743 VS Groningen, 050 - 577 63 75

Secretaris / plaatsvervangend afgevaardigde

C.M.W. Hessels, Prof. van Giffenweg 10, 9804 RV Noordhorn, 0594 - 50 22 05

Penningmeester / afgevaardigde

M.J. IJzerman, Sietse Veldstraweg 27, 9833 TA Den Ham (Gn), 050 - 403 13 59

Overige leden

J.W.H. van Campen, de Hop 4, 9301 PM Roden, 050 - 501 82 14

H.J.E. Hartog, Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen, 050 - 525 33 33 (D.I.P.)

A. Veldhuis, Dr. A. Plesmanlaan 75, 9269 PJ Veenwouden, 0511 - 47 58 98

ADVERTENTIE

Kopiëren doet u bij Copy Center...

...maar we kunnen ook:

- faxen • etiketten maken • vergroten
- verkleinen • snijden • nieten • vouwen
- inbinden • kleur kopiëren • plastificeren
- laserprinten • dubbelzijdig kopiëren
- overheadsheets maken • menu's maken
- textiel drukken • en nog veel meer.....

Breng- en haalservice
Schuitendiep 17,
9712 KD Groningen,
tel. 050-3185357

Doe het zelf & PC
Sint Jansstraat 21-23,
9712 JM Groningen,
tel. 050-3144371

COPY

RD 95 249

Vriendelijk, veelzijdig,
vlug en voordelig!

CENTER